

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Obdo/14/2016
Identifikačné číslo spisu:	6412215314
Dátum vydania rozhodnutia:	20.04.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Katarína Pramuková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6412215314.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Slovenské elektrárne, a. s., so sídlom Mlynské Nivy 47, 821 09 Bratislava, IČO: 35 829 052, proti žalovanému: SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK, štátny podnik, so sídlom Radničné námestie 8, 969 55 Banská Štiavnica, IČO: 36 022 047, právne zastúpeného JUDr. J. G., advokát, so sídlom W., o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 10 003 829,22 eur, vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp. zn. 4Cb/49/2012, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. októbra 2015, č. k. 43Cob/128/2015-366, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalobcovi n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Žiar nad Hronom rozsudkom zo dňa 23. februára 2015, č. k. 4Cb/49/2012-337 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 10 003 829,22 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 10 003 829,22 eur od 13. októbra 2012 do zaplatenia a nahradiť trovy konania vo výške 16 596,50 eur.

Súd prvého stupňa odôvodnil svoje rozhodnutie tým, že bezdôvodné obohatenie je jedným z právnych dôvodov vzniku záväzkov a je teda samostatným zaväzovacím dôvodom. Predpokladom vzniku právneho vzťahu z bezdôvodného obohatenia je neoprávnené získanie majetkových hodnôt jedným subjektom na úkor iného, u ktorého sa táto zmena majetkových pomerov prejavila negatívne. K neoprávnenému získaniu prospechu sa nevyžaduje protiprávny úkon, ale ide o objektívne vzniknutý stav, kde bez právom uznaného dôvodu došlo k presunu majetkových hodnôt od jedného subjektu k druhému. Získanie bezdôvodného obohatenia nastáva okamihom, kedy právny dôvod plnenia zanikol. Bezdôvodným obohatením sa môže stať tiež plnenie prijaté na základe vykonateľného rozhodnutia, ktoré bolo následne zrušené. Zrušením rozhodnutia tak odpadá právny dôvod a poskytnuté plnenie sa stáva bezdôvodným obohatením.

K námietke žalovaného, že základ nároku z hmotného práva je daný a že ešte stále prebieha konanie na Krajskom súde v Bratislave, prvostupňový súd uviedol, že podľa rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorým bolo zrušené vykonateľné rozhodnutie, na základe ktorého žalobca plnil žalovanému, nie sú vyriešené kľúčové právne otázky a skutkové okolnosti pre záver o povinnosti žalobcu plniť žalovanému to, čo bolo prisúdené zrušenými rozhodnutiami. Nebolo tak dokázané, že by žalovaný mal aj podľa hmotného práva nárok na plnenie od žalobcu, preto zrušením rozhodnutia odpadol právny dôvod a poskytnuté plnenie sa stáva bezdôvodným obohatením podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom zo dňa 28. októbra 2015, č. k. 43Cob/128/2015-366 potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny (§ 219 ods. 1 O. s. p.). Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd uviedol, že pre posúdenie uplatneného práva na vrátenie bezdôvodného obohatenia v prípade plnenia z právneho dôvodu, ktorý odpadol, je nutné vymedziť charakter záväzku toho účastníka, ktorý plnil na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia všeobecného súdu. V zmysle ustanovenia § 489 Občianskeho zákonníka, záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone. Rozhodnutie súdu, ktorým je účastník konania zaviazaný poskytnúť inému účastníkovi konania plnenie, je v zmysle § 489 Občianskeho zákonníka „inou skutočnosťou uvedenou v zákone“, na základe ktorej dochádza k vzniku záväzku. Pokiaľ je toto rozhodnutie na základe aplikácie mimoriadnych opravných prostriedkov zrušené, právny dôvod, na základe ktorého povinný účastník plnil, právoplatnosťou zrušujúceho rozhodnutia opadá.

Nárok na vrátenie bezdôvodného obohatenia je nutné rozdeliť na nárok na vrátenie plnenia spolu s príslušenstvom, ktoré bolo žalovanému priznané v zrušenom rozhodnutí všeobecného súdu a na nárok na vrátenie trov konania, ktoré boli žalovanému zrušeným rozsudkom všeobecného súdu priznané.

K námietke žalovaného, že okresný súd sa nevysporiadal s právnymi predpismi, ktoré stanovujú odplatu za odber povrchových vôd a so správou majetku štátu, odvolací súd uviedol, že okresný súd túto otázku ani nemohol riešiť, pretože v tejto istej veci rozhoduje Krajský súd v Bratislave a nie je možné o tom istom nároku viesť dve konania. Rovnako nebol prvostupňový súd oprávnený zaoberať sa tvrdením žalovaného, že sa mal oboznámiť s obsahom spisu na Krajskom súde v Bratislave, v ktorom je nariadené znalecké dokazovanie za účelom potvrdenia dôvodnosti výšky odplaty, ktorú zaplatil žalobca žalovanému.

Odvolací súd pri rozhodovaní o odvolaní neprihliadal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/124/2002 a sp. zn. 5MCdo/17/2009, pretože podľa jeho právneho názoru sa vzťahujú na iný skutkový stav. Zároveň sa odvolací súd nestotožnil s tvrdením žalovaného, podľa ktorého, ak mu žalobca poskytol plnenie na základe právoplatného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, plnil nie preto, že bol zaviazaný právoplatným a vykonateľným rozhodnutím súdu, ale preto, že mu táto povinnosť vyplývala z hmotného práva. V tomto štádiu konania nie je preukázané, že žalobcovi nejaká povinnosť na základe hmotného práva vznikla, alebo nie. Ak vyplynulo aj z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. IV. ÚS 195/2012-66, ale aj z odôvodnenia zrušujúceho rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, samotný právny základ nároku žalovaného voči žalobcovi, teda, či bol žalovaný oprávnený vystaviť dodatočnú faktúru z 15. januára 2003, je v konaní prebiehajúcim na Krajskom súde v Bratislave sporný. Žalobca od začiatku právny základ žalovaného nároku na zaplatenie žalovanej sumy popieral, preto je zrejmé, že žalobca plnil žalovanému výlučne z dôvodu, že bol na plnenie zaviazaný právoplatným rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré musel rešpektovať, a nie preto, že by uznával svoju povinnosť zaplatiť na základe ustanovení hmotného práva. Žalobca poskytol žalovanému plnenie v deň, kedy nastala vykonateľnosť zrušeného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, z čoho vyplýva, že ho poskytol žalovanému len z toho dôvodu, že bol na plnenie zaviazaný neskôr zrušeným rozhodnutím súdu. Pritom poskytnutie plnenia na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia súdu nie je možné chápať ako uznanie nároku v zmysle hmotného práva.

K námietke žalovaného týkajúcej sa nedostatočného odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa odvolací súd uviedol, že súd prvého stupňa odôvodnil svoje rozhodnutie v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p., pričom sa vysporiadal aj so základnou námietkou žalovaného smerujúcou k tvrdeniu, že k vzniku bezdôvodného obohatenia nedošlo, pretože žalobcovi povinnosť plniť vyplývala z hmotného práva a nie zo zrušeného rozhodnutia súdu.

Nad rámec odvolacích námietok žalovaného odvolací súd uviedol, že pri rozhodovaní o tom, ktorým momentom vzniká bezdôvodné obohatenie v prípade plnenia na základe zrušeného rozhodnutia súdu, prihliadol aj na skutočnosť, že v konaní prebiehajúcim na Krajskom súde v Bratislave bude súd pri rozhodovaní viazaný skutkovým stavom platným v čase vyhlásenia rozhodnutia. Ak by žalovaný do vydania opätovného rozhodnutia vo veci samej ohľadom odberu povrchovej vody poskytnuté plnenie žalobcovi nevrátil, Krajský súd v Bratislave by musel pri rozhodovaní vychádzať z aktuálneho stavu, a to, že nárok žalovaného uplatnený žalobou bol už uspokojený. Aj z tohto dôvodu sa odvolací súd priklonil k tej teórii bezdôvodného obohatenia, podľa ktorej bezdôvodné obohatenie v prípade zrušenia rozhodnutia všeobecného súdu vzniká už právoplatnosťou zrušujúceho rozhodnutia o od tohto momentu je subjekt, ktorý poskytol plnenie na základe zrušeného rozhodnutia všeobecného súdu, oprávnený takéto plnenie ako bezdôvodné obohatenie vymáhať späť.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie z dôvodu, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.), a že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaný považuje závery súdu prvého stupňa a aj odvolacieho súdu týkajúce sa posúdenia žalobcom uplatneného bezdôvodného obohatenia za nesprávne, nakoľko v prejednávanej veci sa jedná o odplatu za skutočne poskytnuté plnenie žalovaným žalobcovi. O plnenie bez právneho dôvodu ide vtedy, ak právny dôvod plnenia od začiatku neexistuje. V prejednávanej právnej veci existuje nárok na zaplatenie odplaty za odber povrchovej vody. Táto skutočnosť je nesporná a vyplýva z platných právnych predpisov a najmä je predmetom samostatného súdneho konania, ktoré je vedené na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 12Cb/2/2013. Vychádzajúc z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 23. novembra 2010 sp. zn. 5MCdo/17/2009 je nesporné, že nárok uplatnený žalobcom v tomto konaní bol uplatnený predčasne. Súd bol oprávnený konať vo veci až v okamihu vyhlásenia rozhodnutia v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 12Cb/2/2013.

Žalovaný v dovolaní uviedol, že nemal vedomosť o tom, že na úradnej tabuli odvolacieho súdu bolo najmenej 5 dní pred dňom vyhlásenia rozsudku oznámené, že rozsudok v predmetnej veci bude vyhlásený dňa 28. októbra 2015. Zamestnanec právneho zástupcu žalovaného sa dňa 27. októbra 2015 pri plnení iných pracovných povinností dostavil na Krajský súd v Banskej Bystrici a pri kontrole úradnej tabule príslušného súdu nenašiel oznámenie o plánovanom verejnom vyhlásení rozsudku. Skutočnosť, že nebolo možné sa oboznámiť vopred s miestom a časom verejného vyhlásenia rozsudku, je procesným pochybením, ktoré malo za priamy bezprostredný následok zásah do práva žalovaného na súdnu a inú právnu ochranu. Porušenie zákonnej povinnosti súdu podľa ustanovenia § 156 ods. 3 O. s. p. je aj porušením ústavnosti. Žalovaný nemal možnosť sa vopred v súlade so zákonom dozvedieť o termíne verejného vyhlásenia rozsudku, nemohol sa verejného vyhlásenia zúčastniť, toto si vypočítať a oboznámiť sa s dôvodmi rozhodnutia odvolacieho súdu.

K odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom došlo aj nedostatočným uvedením podrobných dôvodov nevykonania navrhovaných dôkazov, následným nevykonaním navrhovaného dokazovania a najmä nevysvetlením jednotlivých dôvodov rozhodnutia. Podľa žalovaného odvolací súd konštatoval nedôvodnosť podaného odvolania nedostatočne a nanajvýš všeobecne, bez aplikácie na konkrétne skutkové okolnosti. Odvolací súd absenciou existencie relevantného a právne komfortného odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorom sa dostatočne nevysporiadal s argumentáciou žalovaného uvedenou v odvolaní voči rozsudku súdu prvého stupňa, postupoval v rozpore s ustanovením § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a konanie zaťažil procesnou vadou. Tým, že odvolací súd odvolacie námietky vyhodnotil

všeobecne, kedy zákonné ustanovenia neaplikoval na konkrétnu prejednávajúcu vec a skutkové okolnosti prípadu, v dôsledku čoho možno konštatovať, že rozsudok nie je hodnoverným a vykazuje vady, pre ktoré sa s ním nemožno stotožniť.

Žalobca sa k dovolaniu žalovaného do rozhodnutia dovolacieho súdu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 236 a nasl. O. s. p.).

Dovolanie má v systéme opravných prostriedkov občianskeho súdneho konania osobitné postavenie. Ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým možno - v prípadoch Občianskym súdnym poriadkom výslovne stanovených - napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť dovolania často vysvetľuje konštatovaním, že dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nie je treťou inštanciou, v ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie z akýchkoľvek hľadísk (viď napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012). Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti, ktorá spolu s interpretačnou praxou dovolacieho súdu (tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky i Európskeho súdu pre ľudské práva) sleduje zachovanie jedného zo základných princípov právneho štátu - princípu právnej istoty.

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domáčať sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa. Podľa § 238 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods. 3 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p..

Najvyšší súd Slovenskej republiky so zreteľom na uvedené ustanovenia konštatuje, že žalovaným podané dovolanie nie je podľa § 238 O. s. p. prípustné. Neprípustnosť dovolania v takom prípade znamená, že sa v podstatnej miere zužuje právna možnosť využitia zákonom prezumovaných dovolacích dôvodov, a teda možnosť dovolateľov domáhať sa reparácie prípadných nesprávností v súdom konaní, ktoré sa spájajú s tzv. inou vadou v konaní majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) a nesprávnym právnym posúdením veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Dovolateľ zastúpený kvalifikovaným zástupcom v dovolaní pritom výslovne uplatňuje dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. (súdom vytýka, že ich rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení).

Prípustnosť dovolania žalovaného v danej veci prichádza do úvahy len ak v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, došlo k procesnej vade uvedenej v § 237 ods. 1 O. s. p.. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vtedy, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 ods. 1 O. s. p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Dovolaateľ procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/, b/, c/, d/, e/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mali dopustiť súdy, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.).

Odňatím možnosti pred súdom konať sa rozumie procesný postup súdu, ktorý znemožnil účastníkovi občianskeho súdneho konania realizáciu jeho procesných práv, ktoré mu priznáva právny poriadok. O zmätočnosť v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. ide pritom iba vtedy, keď je dôsledkom procesného postupu, ktorý je nesprávny v tom zmysle, že pri ňom nebola zachovaná právnym poriadkom stanovená procedúra pojednania veci. Nie každá nesprávnosť, ku ktorej dôjde v občianskom súdnom konaní, je ale procesnou vadou (vadou procedúry pojednania veci), prípadne procesnou vadou dosahujúcou (až) intenzitu, ktorú považuje za relevantnú uvedené ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku.

Žalovaný odôvodňoval prípustnosť podaného dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. skutočnosťou, že v pojednávanej veci súd neoznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku najmenej 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu v súlade s ustanovením § 156 ods. 3 O. s. p..

Ustanovenie § 214 ods. 2 O. s. p. umožňuje odvolaciemu súdu v prípadoch, na ktoré sa nevzťahuje § 214 ods. 1 O. s. p., rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania. Na pojednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávajúce vždy (len) ak: a) je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b) súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a O. s. p. bez nariadenia pojednávania a je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, c) ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, d) to vyžaduje dôležitý verejný záujem (§ 214 ods. 1 O. s. p.). V ostatných (t. j. v § 214 ods. 1 O. s. p. neuvedených) prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.). Zo spisu vyplýva, že odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania v súlade s týmto ustanovením.

Vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením (§ 156 ods. 3 O. s. p.).

Na úradnej tabuli súdu umiestnenej v budove súdu, v blízkosti vchodu do budovy súdu sa uverejňujú určené rozhodnutia súdu, úradné oznámenia alebo iné písomnosti súdu, o ktorých tak ustanoví predseda

súdu alebo riaditeľ správy súdu. Na úradnej tabuli súdu sa ďalej zverejní údaj o tom, kde a v akom čase možno nazrieť do rozvrhu práce vrátane jeho dodatkov a stanoviska sudcovej rady k rozvrhu práce, ako aj spôsob oboznámenia sa so zoznamom správcov, zoznamom znalcov, tlmočníkov a prekladateľov a registrom mediátorov (§ 21 ods. 1 Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, špeciálny súd a vojenské súdy).

Písomnosti súdu a údaje podľa odseku 1 sa zverejňujú aj v elektronickej podobe na webovej stránke súdu, a to v ten istý deň, ako sa vyvesia na úradnej tabuli podľa odseku 1 (§ 21 ods. 2 Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 543/2005 Z. z. o spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdy, krajské súdy, špeciálny súd a vojenské súdy).

O tom, či bol zachovaný postup odvolacieho súdu, ktorý je upravený v § 156 ods. 3 O. s. p., dovolací súd usudzuje v zásade z obsahu predloženého súdneho spisu.

Na č. I. 364 spisu je založené oznámenie o vyhlásení rozsudku určenom na deň 28. októbra 2015 o 10:10 hod, z ktorého ďalej vyplýva, že bolo vyvesené na úradnej tabuli súdu 21. októbra 2015.

Vzhľadom na charakter dovolania si dovolací súd pred rozhodnutím o dovolaní vyžiadal stanovisko Krajského súdu v Banskej Bystrici vo vzťahu k oznámeniu verejného vyhlásenia rozsudku.

Z oznámenia riadiacej predsedníčky senátu Krajského súdu v Banskej Bystrici 43Cob JUDr. Drahomíry Dibdiakovej zo dňa 02. marca 2016, z dôkazov a vyjadrenia sekcie informatiky a riadenia projektov Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, zobrazenia registra pre vec 43Cob/128/2015 zo dňa 21. októbra 2015, zverejnenia pojednávani na web stránkach Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, úradného záznamu asistentky senátu 43Cob N. X. zo dňa 02. marca 2016 vyplýva, že oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bolo vložené do elektronického registra spisov dňa 21. októbra 2015 o 12:48:17 hod. a na úradnej tabuli Krajského súdu v Banskej Bystrici, Skuteckého 7-9 bolo zverejnené dňa 21. októbra 2015 o 13:30 hod. a zvesené dňa 28. októbra 2015 o 13:00 hod. Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bolo zverejnené na internetovej stránke Krajského súdu v Banskej Bystrici od 21. októbra 2015 do 28. októbra 2015. Dňa 29. októbra 2015 bol záznam stiahnutý do archívu.

Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že odvolací súd pri zverejnení oznámenia o verejnom vyhlásení rozsudku postupoval v súlade s § 156 ods. 3 v spojení s § 214 ods. 2 O. s. p., pričom oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bolo zverejnené viac ako 5 dní pred vyhlásením rozsudku na úradnej tabuli súdu, ako aj na internetovej stránke Krajského súdu v Banskej Bystrici.

Zároveň dovolací súd uvádza, že v odvolacom konaní nebolo potrebné predvolávať žalovaného, ani jeho právneho zástupcu (advokát JUDr. J. G.), ktorého nebolo potrebné ani upovedomiť o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku (§ 214 ods. 3 O. s. p.), nakoľko nepožiadaval o doručovanie písomností elektronickými prostriedkami podľa § 45 ods. 4 O. s. p.

K žalovaným uvádzanému tvrdeniu, že zamestnanec právneho zástupcu žalovaného nenašiel 27. októbra 2015 na úradnej tabuli odvolacieho súdu oznámenie o plánovanom verejnom vyhlásení rozsudku, dovolací súd uvádza, že dovolateľ žiadnym spôsobom nepreukázal, že by sa zamestnanec jeho právneho zástupcu skutočne dostavil na odvolací súd.

Vo vzťahu k dovolacej námietke žalovaného týkajúcej sa nevykonania navrhovaného dokazovania, dovolací súd považuje za potrebné poukázať na skutočnosť, že dovolateľ v dovolaní neuviedol, aké konkrétne dôkazy nemali byť odvolacím súdom vykonané. Z obsahu súdneho spisu však vyplýva, že jediným dôkazom, ktorý žalovaný žiadal vykonať, bola žiadosť o priloženie súdneho spisu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 12Cb/2/2013, v ktorom je nariadené znalecké dokazovanie za účelom potvrdenia dôvodnosti výšky odplaty, ktorú zaplatil žalobca žalovanému.

Dovolací súd uvádza, že s uvedenou žiadosťou sa odvolací súd vysporiadal vo svojom rozsudku na strane 10, kde uviedol, že prvostupňový súd nebol povinný v priebehu konania dokazovať množstvo odoberanej vody, resp. preverovať spôsob fakturácie odoberanej vody. Bol povinný iba rozhodnúť o základnej právnej otázke, či zrušením právoplatného rozhodnutia súdu vzniká tomu účastníkovi konania, ktorý na základe takéhoto právoplatného rozhodnutia plnil, právo na vydanie poskytnutého plnenia alebo mu toto právo vznikne až v momente, kedy Krajský súd v Bratislave opätovne vo veci samej rozhodne. Hmotnoprávne nároky žalovaného v konaní na Krajskom súde v Bratislave súd prvého stupňa vyhodnocovať ani nemohol, preto argumenty žalovaného v odvolaní, smerujúce na podporu jeho tvrdenia, že bol oprávnený osobitnou faktúrou z 15. januára 2003 do fakturovať žalobcovi 0,60 Sk za každý odobratý meter kubický vody sú v prejednávanej veci právne irelevantné a nemajú na predmet sporu žiaden vplyv. Pokiaľ žalovaný v konaní namietal, že okresný súd sa nevysporiadal s právnymi predpismi, ktoré stanovujú odplatu za odber povrchových vôd a so správou majetku štátu, odvolací súd uviedol, že okresný súd túto otázku ani nemohol riešiť, pretože v tejto istej veci rozhoduje Krajský súd v Bratislave a nie je možné o tom istom nároku viesť dve konania. Rovnako nebol prvostupňový súd oprávnený zaoberať sa tvrdením žalovaného, že sa mal oboznámiť s obsahom spisu na Krajskom súde v Bratislave, v ktorom je nariadené znalecké dokazovanie za účelom potvrdenia dôvodnosti výšky odplaty, ktorú zaplatil žalobca žalovanému.

Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že konanie odvolacieho súdu nebolo postihnuté dovolateľom namietanou vadou podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

Pokiaľ ide o dovolacie námietky žalovaného smerujúce k nedostatočnému odôvodneniu napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (viď R 111/1998) zastáva názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., ale (len) inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), ktorá však nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania. Tento názor je plne opodstatnený aj v prejednávanej veci a nie je dôvod odkloniť sa od tohto názoru. Právna kvalifikácia nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu ako dôvodu zakladajúceho len tzv. inú vadu konania pritom vyplýva tiež z rozhodnutí ďalších senátov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (porovnaj napríklad sp. zn. 1Cdo/140/2009, 1Cdo/181/2010, 2MCdo/18/2008, 2Cdo/83/2010, 4Cdo/310/2009, 5Cdo/290/2008, 5Cdo/216/2010, 6Cdo/25/2012, 7Cdo/52/2011, 7Cdo/109/2011).

Správnosť takéhoto nazerania na problematiku nepreskúmateľnosti rozhodnutia a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia ústavného súdu o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam najvyššieho súdu, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď napríklad rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 184/2010, III. ÚS 184/2011, I. ÚS 264/2011, I. ÚS 141/2011, IV. ÚS 481/2011, III. ÚS 148/2012, IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 208/2012, IV. ÚS 90/2013, I. ÚS 287/2014). Dovolací súd osobitne poukazuje na to, že ústavný súd v náleze z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012 konštatoval, že „sa väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. (v súčasnosti § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. - pozn. dovolacieho súdu), ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.“. Na doloženie aktuálnosti tohto právneho náhľadu na danú problematiku dovolací súd uvádza, že ústavný súd v uznesení z 27. marca 2014 sp. zn. IV. ÚS 196/2014 zotrval „na opakovane vyslovenom závere (napr. IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012) o ústavnej udržateľnosti názoru najvyššieho súdu, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.“. V uznesení z 28. októbra 2014 sp. zn. I. ÚS 606/2014 ústavný súd konštatoval, že najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/55/2014 (založenom na stotožnení sa s rozhodnutím R 111/1998) dospel ústavne konformným spôsobom k záveru o neprípustnosti dovolania.

Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na Stanovisko občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 03. decembra 2015 (publikované v Zbierke Stanovísk a rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod R 2/2016), podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia

zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku. V danom prípade nejde ani o výnimku uvedenú v stanovisku R 2/2016, keďže rozhodnutie odvolacieho súdu obsahuje vysvetlenie dôvodov, pre ktoré vo veci rozhodol, vrátane vysporiadania sa s podstatnými odvolacími námietkami žalovaného. Skutočnosť, že sa dovolateľ nestotožňuje so závermi odvolacieho súdu vyslovenými v jeho rozhodnutí, neznamená, že mu odvolací súd odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

Z týchto dôvodov dovolací súd uzatvára, že ak by aj (prípadne) bolo dovolaním napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľné, nezakladalo by to prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadnuť aj vtedy, ak nie je v dovolaní namietaná, je procesná vada, ktorá na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 ods. 1 O. s. p., nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej dôsledkom je vecná nesprávnosť, ktorej základom je porušenie procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Vada tejto povahy je síce relevantným dovolacím dôvodom, ktorý možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní, sama osebe (i keby k nej skutočne došlo), ale prípustnosť dovolania nezakladá. Či už teda konanie, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, bolo alebo nebolo postihnuté procesnou vadou v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., nejde o dôvod, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania.

Obsah dovolacích námietok žalovaného smeroval tiež k spochybneniu právneho posúdenia uplatneného nároku v podobe bezdôvodného obohatenia odvolacím súdom (prípadne súdom prvého stupňa) v napadnutom rozsudku (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie veci (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) súdmi nižších stupňov je Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (v tejto veci sa však o takýto prípad nejedná), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že (ani prípadne) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., lebo (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia (viď napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/62/2010, sp. zn. 2Cdo/97/2010, sp. zn. 3Cdo/53/2011, sp. zn. 4Cdo/68/2011, sp. zn. 5Cdo/44/2011, sp. zn. 6Cdo/41/2011 a sp. zn. 7Cdo/26/2010). I keby dovolacie námietky napádajúce správnosť právnych záverov konajúcich súdov, dovolateľom vytýkané okolnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 O. s. p.

Keďže prípustnosť dovolania žalovaného nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho odmietol podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 4 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1

O. s. p.). Žalobca nepodal návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania, preto mu ich náhradu dovolací súd nepriznal (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p. a § 151 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.